

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1280/2568

นาย ธ.โจทก์ บริษัท ส. กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 850, ป.พ.พ. มาตรา 852

ย่อ / หลักกฎหมาย

สัญญาประนีประนอมยอมความที่ทำขึ้นนอกศาล ไม่อาจยกเลิกเพิกถอนหรือลบล้างผลของคำพิพากษาในคดีเดิม รวมทั้งไม่กระทบถึงสิทธิในการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาในคดีเดิม แต่ข้อเท็จจริงตามทางพิจารณาได้ความว่าในระหว่างการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาในคดีเดิม โจทก์และจำเลยที่ 2 ในฐานะส่วนตัวและในฐานะกรรมการผู้มีอำนาจของจำเลยที่ 1 พร้อมกับคู่สัญญา รวม 5 ฝ่าย ได้ลงลายมือชื่อในสัญญาประนีประนอมยอมความ ระบุว่าคู่สัญญาทุกฝ่าย สมควรใจและยินยอมที่จะยุติข้อพิพาทในคดีให้เสร็จสิ้นจากศาล ข้อตกลงดังกล่าวจึงเป็นข้อตกลงระงับข้อพิพาทระหว่างจำเลยทั้งสองในฐานะคู่สัญญาฝ่ายที่ 1 กับคู่สัญญาฝ่ายอื่น รวมถึงโจทก์ซึ่งเป็นคู่สัญญาฝ่ายที่ 5 ให้เสร็จสิ้นไปจากศาลโดยต่างยอมผ่อนผันให้แก่กัน เมื่อไม่มีข้อความตอนใดขัดต่อกฎหมาย ข้อตกลงดังกล่าวจึงเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความตาม ป.พ.พ. มาตรา 850 ผลของสัญญาทำให้แต่ละฝ่ายได้สิทธิตามที่แสดงในสัญญานั้นว่าเป็นของตน ตาม ป.พ.พ. มาตรา 852 เมื่อสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวมีลักษณะเป็นเงื่อนไขบังคับก่อนที่มุ่งจะบังคับให้มีการซื้อขายและจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพร้อมอาคารพาณิชย์ให้แก่คู่สัญญาฝ่ายที่ 3 แล้ว คู่สัญญาฝ่ายที่เหลือยินยอมจะปฏิบัติตามข้อตกลงแห่งสัญญาเป็นลำดับ เมื่อได้ความว่าจำเลยทั้งสองในฐานะคู่สัญญาฝ่ายที่ 1 ไม่ดำเนินการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินให้แก่คู่สัญญาฝ่ายที่ 3 ซึ่งเป็นมารดาของโจทก์ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาประนีประนอมยอมความ โจทก์ในฐานะคู่สัญญาฝ่ายที่ 5 จึงไม่จำต้องขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกจากบ้านและที่ดินพิพาท การที่จำเลยที่ 2 ยื่นคำร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขับไล่โจทก์โดยขอให้ศาลออกหมายจับโจทก์ ทั้งที่ทราบดีว่าโจทก์ยังคงมีสิทธิอยู่อาศัยในบ้านและที่ดินพิพาท เช่นนี้ย่อมต้องถือว่าจำเลยทั้งสองเป็นฝ่ายผิดสัญญาประนีประนอมยอมความ

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันชำระเงิน 350,000 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ และขอให้ศาลเสียหายอีกเดือนละ 50,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจำเลยทั้งสองจะโอนกรรมสิทธิ์ในอาคารพาณิชย์ 32 คูหา ในโครงการ ส. ให้แก่มารดาโจทก์จนเสร็จสิ้น จำเลยทั้งสองให้การขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้อง ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ โจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 8 พิพากษากลับว่า ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระค่าเสียหายแก่โจทก์ 70,000 บาท และค่าเสียหายอีกเดือนละ 10,000 บาท นับถัดจากวันฟ้อง (17 สิงหาคม 2565) เป็นต้นไปจนกว่าจำเลยทั้งสองจะจดทะเบียนโอนที่ดินและอาคารพาณิชย์ให้คู่สัญญาฝ่ายที่ 3 ซึ่งเป็นมารดาของโจทก์ตามสัญญาประนีประนอมยอมความฉบับลงวันที่ 24 สิงหาคม 2561 พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5 ต่อปี จากต้นเงิน 70,000 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ทั้งนี้ อัตราดอกเบี้ยดังกล่าว หากกระทรวงการคลังปรับเปลี่ยนโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

เมื่อใด ก็ให้ปรับเปลี่ยนไปตามนั้น แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินอัตราร้อยละ 5 ต่อปี ตามคำขอของโจทก์ และให้จำเลยทั้งสองร่วมกันใช้ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์แก่โจทก์ โดยกำหนดค่าทนายความให้ 4,000 บาท ส่วนค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยทั้งสองฎีกา โดยได้รับอนุญาตจากศาลฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่โต้เถียงในชั้นฎีการับฟังเป็นยุติว่า จำเลยที่ 1 เป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด มีจำเลยที่ 2 เป็นกรรมการผู้มีอำนาจทำการแทนจำเลยที่ 1 เดิมจำเลยที่ 2 ในฐานะส่วนตัวกับพวกเคยฟ้องขับไล่โจทก์เป็นคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 598/2560 ของศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาให้โจทก์และบริวารออกไปจากบ้านเลขที่ 30/448 และที่ดินโฉนดเลขที่ 15568 จังหวัดนครราชสีมา คดีถึงที่สุดแล้ว และศาลออกหมายบังคับคดีให้โจทก์ปฏิบัติตามคำพิพากษาแล้ว ต่อมาวันที่ 24 สิงหาคม 2561 โจทก์และจำเลยที่ 2 ในฐานะส่วนตัวและในฐานะกรรมการผู้มีอำนาจของจำเลยที่ 1 พร้อมกับคู่สัญญา รวม 5 ฝ่าย ลงลายมือชื่อในสัญญาประนีประนอมยอมความที่ ทำที่ศาลแขวงนครราชสีมา ซึ่งมีข้อความโดยสรุปว่า คู่สัญญาทุกฝ่ายสมัครใจและยินยอมที่ยุติข้อพิพาททุกคดีให้เสร็จสิ้นไปจากศาล โดยจำเลยทั้งสองในฐานะคู่สัญญาฝ่ายที่ 1 ตกลงขายที่ดินพร้อมอาคารพาณิชย์ 32 คูหา ให้แก่คู่สัญญาฝ่ายที่ 3 ซึ่งเป็นมารดาของโจทก์ และตกลงจะโอนกรรมสิทธิ์ให้เสร็จสิ้นภายใน 1 ปี นับแต่วันทำสัญญา โดยตกลงกันว่าในวันที่คู่สัญญาฝ่ายที่ 1 โอนที่ดินพร้อมอาคารพาณิชย์ 32 คูหา ให้แก่คู่สัญญาฝ่ายที่ 3 โจทก์ในฐานะคู่สัญญาฝ่ายที่ 5 ตกลงขนย้ายทรัพย์สินและบริวาร พร้อมส่งมอบการครอบครองและกุญแจบ้านพิพาทให้แก่คู่สัญญาฝ่ายที่ 1 รับไว้ในวันจดทะเบียนโอนที่ดินพร้อมอาคารพาณิชย์ ณ สำนักงานที่ดิน หากคู่สัญญาฝ่ายที่ 1 ไม่ไปดำเนินการโอนที่ดินพร้อมอาคารพาณิชย์ 32 คูหา ให้แก่คู่สัญญาฝ่ายที่ 3 หรือไม่ดำเนินการตามที่ตกลงไว้ในสัญญานี้ ถือว่าคู่สัญญาฝ่ายที่ 1 ประพฤติผิดสัญญา ยินยอมให้คู่ความฝ่ายที่ 3 ฟ้องให้ปฏิบัติตามสัญญาและเรียกร้องค่าเสียหายทั้งหมดได้ทันที แต่เมื่อครบกำหนด 1 ปี ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ จำเลยทั้งสองในฐานะคู่สัญญาฝ่ายที่ 1 ยังไม่ดำเนินการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์อาคารพาณิชย์ 32 คูหา ให้แก่คู่สัญญาฝ่ายที่ 3 ได้ ต่อมาวันที่ 6 สิงหาคม 2564 จำเลยที่ 2 ยื่นคำร้องเพื่อขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานให้ศาลออกหมายจับโจทก์เพื่อปฏิบัติตามคำพิพากษาในคดีเดิม ศาลชั้นต้นจึงออกหมายจับโจทก์ โจทก์จึงยินยอมปฏิบัติตามคำพิพากษาโดยขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกจากบ้านและที่ดินพิพาทเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2564 คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยทั้งสองว่า จำเลยทั้งสองเป็นฝ่ายผิดสัญญาและต้องรับผิดชอบค่าเสียหายให้แก่โจทก์หรือไม่ เห็นว่า แม้สัญญาประนีประนอมยอมความเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความที่ทำขึ้นนอกศาล ซึ่งไม่อาจยกเลิกเพิกถอนหรือลบล้างผลของคำพิพากษาในคดีเดิม รวมทั้งไม่กระทบถึงสิทธิในการบังคับคดีให้เป็นไปตามคำพิพากษาในคดีเดิมก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงตามทางพิจารณาได้ความว่า ในระหว่างการบังคับให้เป็นไปตามคำพิพากษาในคดีเดิม โจทก์และจำเลยที่ 2 ในฐานะส่วนตัวและในฐานะกรรมการผู้มีอำนาจของจำเลยที่ 1 พร้อมกับคู่สัญญา รวม 5 ฝ่าย ได้ลงลายมือชื่อในสัญญาประนีประนอมยอมความ โดยระบุว่าคู่สัญญาทุกฝ่ายสมัครใจและยินยอมที่จะยุติข้อพิพาทในทุกคดีให้เสร็จสิ้นจากศาล ซึ่งระบุรวมถึงคดีเดิมที่โจทก์ถูกจำเลยที่ 2 กับพวกฟ้องขับไล่ออกจากบ้านและที่ดินพิพาทด้วย และเมื่อไม่ปรากฏว่าโจทก์ที่ 2 และที่ 3 ในคดีเดิมซึ่งเป็นบุตรและอยู่ในอำนาจปกครองของจำเลยที่ 2 ได้โต้แย้งคัดค้านการกระทำของจำเลยที่ 2 ข้อตกลงดังกล่าวจึงเป็นข้อตกลงระงับข้อพิพาทระหว่างจำเลยทั้งสองในฐานะคู่สัญญาฝ่ายที่ 1 กับคู่สัญญาฝ่ายอื่น รวมถึงโจทก์ซึ่งเป็นคู่สัญญาฝ่ายที่ 5 ให้เสร็จสิ้นไปจากศาลโดยต่างยอมผ่อนผันให้

แก่กัน เมื่อไม่มีข้อความตอนใดขัดต่อกฎหมาย ข้อตกลงดังกล่าวจึงเป็นสัญญา ประนีประนอมยอมความตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 850 และผลของสัญญา ประนีประนอมยอมความย่อมทำให้การเรียกร้องซึ่งแต่ละฝ่ายได้ยอมสละนั้นระงับสิ้นไป และทำให้แต่ละฝ่ายได้สิทธิตามที่แสดงในสัญญานั้นว่าเป็นของตน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 852 ซึ่งมีผลผูกพันคู่สัญญาทุกฝ่าย เมื่อสัญญาประนีประนอมยอมความดังกล่าวมีลักษณะเป็นเงื่อนไขบังคับก่อนที่จะบังคับให้มีการซื้อขายและจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพร้อมอาคารพาณิชย์ 32 คูหา ในโครงการของจำเลยที่ 1 ให้แก่คู่สัญญาฝ่ายที่ 3 ซึ่งเป็นมารดาของโจทก์ ให้เสร็จสิ้นภายใน 1 ปี นับแต่วันทำสัญญาเป็นสำคัญ โดยในวันที่คู่สัญญาฝ่ายที่ 1 จดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพร้อมอาคารพาณิชย์ 32 คูหา ให้แก่คู่สัญญาฝ่ายที่ 3 แล้ว คู่สัญญาฝ่ายที่เหลือยินยอมจะปฏิบัติตามข้อตกลงแห่งสัญญาต่อไปตามลำดับ เมื่อได้ความว่า จำเลยทั้งสองในฐานะคู่สัญญาฝ่ายที่ 1 ไม่ดำเนินการจดทะเบียนโอนกรรมสิทธิ์ที่ดินพร้อมอาคารพาณิชย์ 32 คูหา ให้แก่คู่สัญญาฝ่ายที่ 3 ซึ่งเป็นมารดาของโจทก์ตามที่กำหนดไว้ในสัญญาประนีประนอมยอมความ โจทก์ในฐานะคู่สัญญาฝ่ายที่ 5 จึงไม่จำเป็นต้องขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกจากบ้านและที่ดินพิพาท การที่จำเลยที่ 2 ยื่นคำร้องขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีขับไล่โจทก์โดยขอให้ศาลออกหมายจับโจทก์ทั้งที่ทราบดีว่าโจทก์ยังคงมีสิทธิอยู่อาศัยในบ้านและที่ดินพิพาทได้ตามเงื่อนไขที่ตกลงกันไว้ในสัญญา เช่นนี้ ย่อมต้องถือว่าจำเลยทั้งสองเป็นฝ่ายผิดสัญญาประนีประนอมยอมความ ส่วนที่จำเลยทั้งสองฎีกาว่า จำเลยที่ 2 อยู่ในฐานะตัวแทนของจำเลยที่ 1 เมื่อไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าจำเลยที่ 2 กระทำการนอกขอบอำนาจ จำเลยที่ 2 จึงไม่ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 นั้น เห็นว่าสัญญาประนีประนอมยอมความระบุไว้อย่างชัดเจนว่า จำเลยที่ 2 กระทำการในฐานะส่วนตัวและในฐานะกรรมการผู้มีอำนาจของจำเลยที่ 1 พร้อมทั้งประทับตราสำคัญของจำเลยที่ 1 ในเอกสารสัญญาทุกแผ่น จึงเห็นได้ชัดว่าจำเลยที่ 2 กระทำในฐานะส่วนตัวและในฐานะกรรมการผู้มีอำนาจของจำเลยที่ 1 จำเลยที่ 2 จึงต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ด้วย ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 8 พิพากษาให้จำเลยที่ 2 ร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 จึงชอบแล้ว เมื่อจำเลยทั้งสองไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงแห่งสัญญา ประนีประนอมยอมความและใช้สิทธิบังคับคดีโดยไม่ชอบ ทำให้โจทก์ได้รับความเสียหายต้องจ่ายขนย้ายทรัพย์สินและบริวารออกจากบ้านและที่ดินพิพาท โจทก์จึงมีสิทธิฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชดเชยค่าสินไหมทดแทนอันเกิดขึ้นแต่การไม่ชำระหนี้ได้ ที่ศาลอุทธรณ์ภาค 8 กำหนดให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระค่าสินไหมทดแทนอันเป็นค่าขาดประโยชน์จากการใช้ทรัพย์สินก่อนฟ้องและหลังฟ้องแก่โจทก์เดือนละ 10,000 บาท โดยเทียบเคียงกับค่าสินไหมทดแทนที่ศาลชั้นต้นกำหนดไว้ในคดีเดิม จึงนับว่าเหมาะสมและชอบแล้ว ฎีกาของจำเลยทั้งสองล้วนฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

สัมพันธ์ บุณนาค · จักรี พงษธา · สุทธิ จันทรสุทธิ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: thai-legal-corpus (CC-BY-4.0) ← deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/1280/2568>